

Canon EF har fået det hele med....

Af H. S. de Kue

Canon har været længe om at sende sin automatiske spejlrefleks på markedet. Til gengæld har den fået samtlige ønskelige egenskaber med. Silicon-fotocelle lige som Fujica. Særlig let udløsermekanisme lige som Konica Autoreflex T3. Og en knap for multieksponeringer, også som Autoreflex T3. Låseknapp for at fastholde en nærmåling, lige som Nikkormat EL. Fremskudt lukkertidshjul, lige som Leica M5. Lysmåling gennem objektivet, også når man kobler automatikken fra, hvad man netop savner på Pentax ES II, Yashica AX og Fujica ST 901. Kort sagt, Canon EF har fået det hele med og nu skal vi kigge nærmere på de enkelte egenskaber.

Automatisk blændestyring

De automatiske spejlreflekskameraer kan inddeles i to hovedgrupper. I den ene gruppe vælger fotografen en blænde og automatikken styrer så lukkertiden efter de skiftende motiver og lysforhold. Canon EF hører til den anden gruppe, der har det lige modsat: fotografen vælger selv en lukkertid og fotocellen påvirker objektivets blænde efter lysforholdene.

Da objektiverne naturligvis har springblænde, styrer fotocellen egentlig ikke blænderlamellerne, men den styrer det mekaniske anslag, der bestemmer, hvor langt blænden vil springe ned i det øjeblik, der trykkes på udløseren.

Normalt kræver denne form for automatik specielle objektiver. Canon har siden 1970 bragt disse objektiver i handelen, nemlig FD-objektiverne, som man i årevis har brugt til Canon F 1, Canon FTb m.fl. D.v.s. der er allerede objektiver fra 15 mm semifiskeøjle til 300 mm tele til rådighed, plus et 50 mm makro-

Canon EF med silicon-fotocelle, der styrer blænden efter de skiftende lysforhold, efter at fotografen selv har valgt en lukkertid.

objektiv og 3 zoomobjektiver (35 - 70 mm, 85 - 300 mm og 10 - 200 mm), der kan køre fuldautomatisk med det nye kamerahus.

Hvordan det går med piratobjektiver, kan jeg ikke sige noget om endnu. En ting er, at der findes pirater med Canon bajonet, der virker o.k. med blændesimulator til Canon F 1 og FTb. Noget andet er så, om disse »fremmedobjektiver« vil kunne køre korrekt med automatisk blændestyring på EF kamerahuset.

Søger og lysmåler

Canon EF ligner Canon F 1 så meget, at man i farten godt kan tage fejl. Men der er forskelle, også udover automatikken.

Canon EF har ikke udskiftelige søgere, ikke udskiftelige matskiver og heller ikke pletmåling med Canon's velkendte rektangel i søgeren.

I stedet er der et fast prisme, en matskive med mikroprismer i mid-

ten og centervægtsmåling, d.v.s. lysmåling over hele søgeren, dog med størst følsomhed i midten.

For at sammenligne med noget velkendt, kan jeg sige at Canon EF ikke har så stor forskel i følsomhed mellem centrum og kanterne, som Nikkormat har. Målepletten er bredere og heller ikke så skarpt afgrænset, som i Nikkormat.

Det er egentlig synd, fordi Canon EF har en lille trykknapp, der kan fastholde en nærmåling - og når man har denne låseknapp, kunne Canon konstruktøren såmænd godt have udført lysmåleren med pletmåling eller hvert fald gjort forskellen i følsomhed mere markant.

Men enhver kamerakonstruktør har jo sin egen filosofi om udformningen af den ideale lysmåler. Canon EF's følsomhedsfordeling over søgeramatskiven kan bedst beskrives som en mellemting mellem Nikkormat og Pentax.

Når man har stillet objektivets blændering på automatik, kan man søgeren hele tiden holde øje med hvilket blændetal fotocellen vil styre blænden på. Naturligvis er der røde advarselsfelter for største og mindste blænde, så man i tide kan skifte lukkertid, når lysforholdene har ændret sig for meget.

Desuden kan lukkertiden aflæses søgeren.

Fotocellen er ikke en Cds-modstand, men en Silicon celle med forstærkerkredsløb. Denne kombination er meget følsom. For at sige det med tal, klarer den lysforhold, der er så svage, at man med en Tri-X eksponeret som 800 ASA (300 DIN) skal eksponere et helt sekund ved blænde 1.4.

Desuden kan silicon-cellen ikke bringes ud af kurs, selv om en anden fotograf blitser lige ind i mit objektif på kort afstand! Prøv det bare med en CdS-rotomodstand. Den er totalt blændet i et halvt minut efter choket.

Lukkeren

Lukkeren er noget særligt. Hele de normale områder fra 1/2 til 1/1000 sek. og »B« (åben, så længe man trykker på knappen) virker mekanisk. Området 1 til 30 sekunder virker med elektroniske dele, fordi de små modstande og kondensatorer fylder meget mindre end et urværk til max. 30 sekunder ville fylde. Men de elektroniske tider indstilles manuelt med de gule tal på lukkertidshjulet. Elektronisk betyder ikke altid automatisk.

Når man bruger de lange tider 1 til 30 sek., blinker et lille rød lygt

ovenpå kamerahuset, så længe lukkeren er åben. Det samme lille lys (en lys-diode) blinker også som batteri-kontrol, når man trykker på en lille rød knap i bunden af kameraet.

Betjeningsgreb

Udover udløserknappen og filmtransport, behøver man ikke at indstille noget ved et automatisk kamera. Men hvis lysforholdene styrer blænden i nærheden af største eller mindste blænde, må man vælge en anden lukkertid. Da lukkertiden aflæses i søgeren, kan man gøre det, uden at tage kameraet fra øjet. Det gælder ikke kun Canon EF, men også andre mærker.

Men Canon har desuden lavet noget ekstra, for at gøre betjeningen nem. Lukkertiden stilles med et stort riflet hjul, der rager 3 mm ud over kameraets forside. Derfor kan man nemt skifte lukkertid med pegefingeren alene. Dette virker meget behageligt i praksis. Ideen er snuppet fra Leica M5.

Kameraer med automatisk blændestyring havde indtil for nylig en ulempe: udløserknappen skulle klare så mange mekaniske funktioner, at der skulle et kraftigt fingertryk til at levere den fornødne energi.

Så kom Konica Autoreflex T3 med en snild mekanik, hvori denne energi allerede blev leveret gennem filmtransporten. Mens man trækker filmen 38 mm frem, spænder man samtidigt de fjedre, der leverer energien og udløserknappen behøver kun at styre d.v.s. kun at udløse, uden at bruge kræfter.

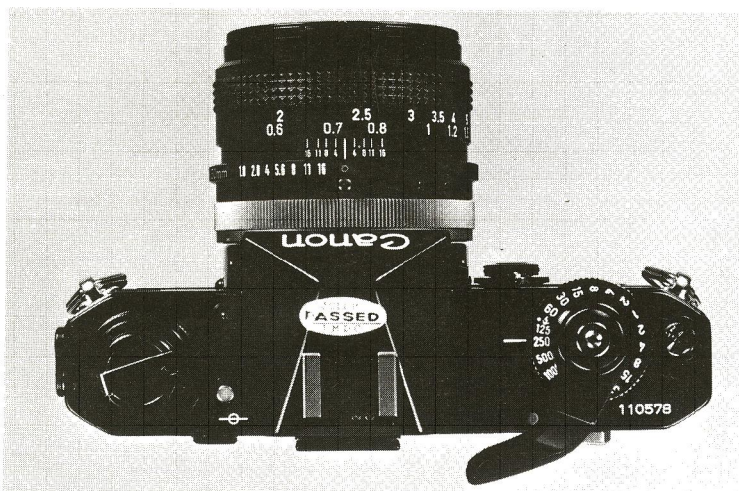
Dette mekaniske trick har Canon EF også og derfor virker udløserknappen på Canon EF lige så let som på Canon F 1 og FTb.

Manuelt område

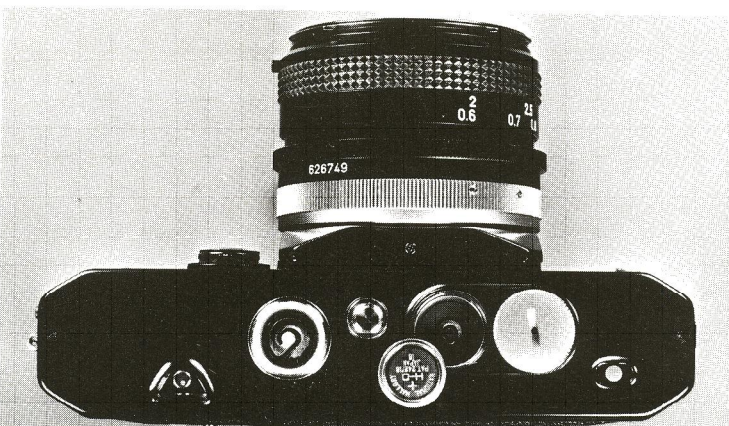
Det er ikke givet, at en køber af en automatisk spejlrefleks altid vil bruge automatikken. F.eks. når det gælder et farveorgie af en solnedgang på lysbilledfilm. Sådan et motiv kan virke helt forskelligt ved over- og undereksponeringer på et til to, måske tre blændetrin. Derfor vil den vaks fotograf gerne ofre fire - fem dias på dette ene motiv, hver gang med en anden eksponering.

Derfor er det vigtigt, at et automatisk kamera kan bruges manuelt, men naturligvis uden at afbryde strømmen for den indbyggede lysmåler.

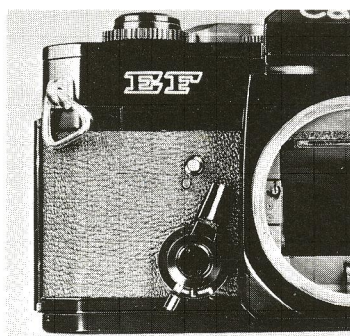
De kameraer, der totalt slukker for lysmåleren i samme øjeblik, man skifter til manuelt område (Pentax ES, Yashica AX, Fujica ST 901)

Canon EF, set fra oven. Læg mærke til den riflede låsering til objektivet. Denne form for objektivfatning virker meget kvik og sikker.

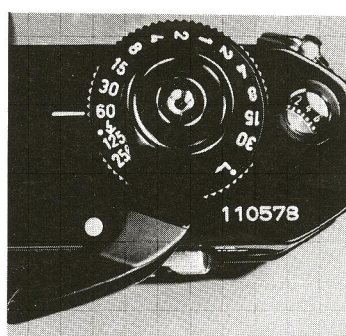
Automatikken kræver to batterier, heldigvis af en standardtype (PX 625) der overalt kan fås.

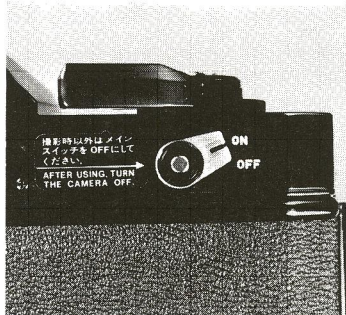
I denne stilling (»5 minutter over 7«) af selvudløserarmene er objektivet blændet ned og spejlet slået op. Stiller man armene på »klokken 5«, kan den øverste arm bruges til lysmåling med de gamle FL-objektiver.

Indstillingen for filmfølsomhed rækker fra 12 til 3200 ASA (12-36 DIN).

Det riflede lukkertidshjul er skudt så langt frem, at man nemt kan betjene det med én finger.

Strømafbyderen for batterikredsløbet og trykknop for frakobling af filmtransporten ved dobbelteksponeringer.

mangler dermed noget væsentligt. Canon EF bibeholder heldigvis sin lysmåler, også i det manuelle område, der råder over alle lukkertider fra 1/1000 til 30 hele sekunder. Blænden kan indstilles med halve trin.

Multi-eksponeringer

Såvidt jeg ved, har Konica Autoreflex T3 hidtil været det eneste 24 x 36 kamera, der har en lille knap til at frakoble filmtransporten, så optræksarmen kun spænder lukkeren nok en gang. Det bruges til at få flere eksponeringer oven i hinanden på samme stykke film. Det kan give fantastiske virkninger, navnlig på farvedias. Om den motivmæssige side har Tage Poulsen skrevet tidligere i bladet.

Canon EF har den samme frakoblingsmekanik for filmtransporten. Det er den lille trykknop, der sidder på batteriernes strømafbyder.

FL-objektiver, selvudløser, spejllås

Hvis man vil bruge de gamle FL-objektiver på EFkamerahuset, skal lyset måles ved arbejdsblænde i stedet for ved fuld blænderåbning. Det gøres ved at trykke selvudløserarmen ind mod objektivet.

FL-objektiverne bruges manuelt med lysmåling gennem objektivet og aflæsning i søgeren. Hvorfor virker eksponeringen da ikke automatisk? Andre mærker (Pentax ES II, Yashica AX, Fujica ST 901) kan jo bruges med automatisk eksponering på deres gamle objektiver! Sagen er, at man på de nævnte mærker blokerer springblænden for at få automatikken til at virke... og det melder brugsanvisningen ikke noget om.

Canon EF konstruktøren har heldigvis ment, at springblænden er vigtigere. Og det må jeg give ham ret i.

Desuden er det ikke noget at tage så tungt for Canon's vedkommende. FD-objektiverne med den automatiske blændestyring har været i handelen i 4 år, så langt de fleste Canon-ejere bruger dem i forvejen.

Mens vi er ved nedblændingsarmen for FL-objektiver, kan den naturligvis også bruges til at bedømme skarphedsdybden før optagelsen, også med FD-optik.

Med den nederste pind, lige under selvudløseren, kan man låse spejlet, f.eks. ved makrooptagelser med ekstrem forstørrelse, hvor selv den mindste risiko for rystelser skal undgås.